"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиґі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІВДЕНЬ І ВИБОРИ

Це, що Америка є демократичною країною, ще не означає, що в ній здійснені всі демократичні ідеали. Так не є. Цього ніхто з розумних американців не каже. Навпаки, раз у раз виявляємо наші недомагання, а наш поступ міряємо тим, чи ті недомагання зникають або маліють, чи надалі залишаються.

Що недомагання існують, пізнати найкраще по посланню президента Трумана до конгресу в справі громадянських вольностей. Як бачимо, сам президент не закриває недомагань американської демократії, предкладаючи конгресові пропозиції, як їх усунути.

Замітне, що президент заговорив про ці недомагання в році президіяльних виборів. А замітне воно тому, що отсі недомагання найбільш яскраві в південних стейтах. Знову Південь є з традиції демократичним, себто голосує на кандидатів Демократичної Партії. Завваги президента про расову дискримінацію відносяться у першу чаргу до Півдня, де нігри позбавлені в практиці деяких важних громадянських прав, як от права голосування. На Півдні далі трапляються лінчі, там є ще далі дискримінація на поїздах і т. п.

Дискримінація є в меншій чи більшій мірі теж і в інших стейтах, а відчувають її не тільки нігри, але й інші етнічні групи. Та коли тільки виринає справа її ліквідації в законодатних установах, то найбільш нервово ставляться до цього на Півдні. Зараз організується „південний бльок" з 11 історичних південних стейтів, до яких прилучуються звичайно ще й сусідні стейти й так твориться коаліція з ціллю натискати при президентських виборах на Демократичну Партію. Тому, що без голосів Півдня важко Демократичній Партії перемогти при президентських виборах, Південь використовує це своє становище, нераз у реакційний спосіб.

Як президент Труман заговорив про громадянські вольности та усунення цього, що є на перешкоді їх здійснюванню, Південь зараз заметушився. Знаючи, що це трапляє в першу чергу в расову дискримінацію в південних стейтах, південні демаґоґи-політишени зачали відгрожуватись президентові та Демократичній Партії, якщоб вони дійсно настоювали на здійснення цього, що президент запропонував конгресові в справі охорони громадянських вольностей. Іншими словами, ці демаґоґи — а це їх робота — заповідають, що коли б таке сталось, то Південь не буде голосувати на Трумана при виборах на президента.

Не входимо в різні політичні комбінації, які можуть повстати з поведінки Півдня на домашньому ґрунті. Куди важніше є це, що назадницьке становище отих демаґоґів відбивається погано на міжнародному ґрунті, де ці справи визискує большевицька пропаганда. Большевики це узагальнюють, щоб таким чином обнижувати престіж Злучених Держав. Люди поза Америкою думають, що тут така неволя, як її змальовують большевики та що американці є на ділі гіпокритами, які проповідують для других демократію, а в себе, дома, не практикують релігійної терпимости, гноблять не-англосаські етнічні групи, а нігрів держать у неволі. Південь своїми нерозумними поступками тільки помагає отій большевицькій пропаганді ширити далі неправду про Америку.

Наше становище

В усіх численних міркуваннях та коментарах на початку 1948 року підкреслювано однодушно один здогад, а то й переконання: цей рік готов увійти в історію людства справді як переломовий та започаткувати цілком нову добу не тільки в дальшому укладі політичних сил, але і у взаємовідношенні народів взагалі. На це склалось багато причин, частинно вже навіть виправданих і потверджених першими подіями в цьому році. Проте, завданням цеї статті не є розводитись над ними. Ми тільки стверджуємо сам факт для вияснення, чому знову говоримо про „наше становище". Ми не хотіли б, щоби в цих важливих, якщо вже не переломових часах залишалися будьякі неясності, або помилкові інтерпретації. Це тим більше, що крізь призму „Свободи" в загальному оцінюється теж становище американсько-українського загалу. І не без причини. Бо ця газета, видавана найбільшою і найстаршою американсько-українською організацією, Українським Народним Союзом, є в найповнішому розумінні громадською газетою, бо громадою видавана, громадою контрольована та перед громадою відповідальна, і то перед громадою найкраще зорганізованою та найбільш свідомою.

До цього виразного „нашого становища" заохочують нас теж деякі факти зі загально-українського життя, головно ставлення та вимоги до газети збоку нової української еміграції в Европі. Бо багато дечого, що є самозрозуміле для нашого американсько-українського загалу, є цілком неясне, або щонайменше дивне для українців в Европі. Тому теж хочеться спрецизувати „наше становище", щоб в майбутньому оминути зайвого плутання понять та зайвих неточностей, чи непорозумінь.

Ми знаємо наше місце, як в загально-американському, так і в загально-українському житті. Це місце скромне, можливо, навіть дуже скромне. Але воно сильне і тверде, бо на сильних і твердих основах оперте. Його здобуто і збудовано не так словами, як ділами, твердою працею кількох наших поколінь на цій вільній американській землі. Тут зміняються люди, часом форми, але твердим і незмінним залишається наше становище і наші цілі: добро і постійний ріст нашої американської батьківщини та якнайбільша і якнайуспішніша допомога народові і країні нашого походження — Україні. Можна помилятися щодо форм і засобів праці та змагань до цеї мети, але ніколи не можна помилитися в самій меті.

На цих основах базується і ними диктується теж наше становище до всіх справ та до кожночасних подій, як в американському, так і українському житті. Наше становище, це становище органічно-складової частини американського народу, якій крім своєї американської батьківщини та американського народу, ще окремо лежить на серці справа та добро народу українського. Наш голос в справі України, це голос американців, частини американського народу і до української справи ми підходимо теж з точки зору добра Америки та навпаки, добро Америки ми звязуємо з добром України, як і весь американський нарід звязує своє добро з добром всіх інших країн та народів. На тій базі побудований тепер, наприклад, Плян Маршала і це є основою американської політики. Це є наше основне становище; воно є природне і єдино правильне.

Під цим кутом зору кожному буде, щонайменше повинно бути ясне теж наше становище і відношення до поодиноких українських справ. Після другої світової війни, як в західній Европі опинилася велика українська політична еміграція з усіми своїми внутрішньо-політичними комплікаціями, партійним розбиттям та своїми партійними непорозуміннями і прямуваннями, з усіх боків докладано чимало зусиль, щоби і нас втягнути в ту цілу партійно-політичну метушню та заставити нас „забрати становище", точніше, заявитися виразно по боці тої чи іншої партії. На цю тему посипалися статті, листи і навіть пороблено спроби відповідно „організувати опінію" для тих цілей тут, в Америці, щоб тільки заставити нас „визнати" ту чи іншу партію і той, чи інший „провід", або бодай признати їх примат в загальному українському житті. Ми цего не зробили, бо цього роду визнавання не наше діло й на це ми не бачимо жодної потреби. Ми визнаємо всіх разом; визнаємо весь український нарід. Право будьякої одної групи чи партії вважати себе виключним репрезентантом цього народу, визнаємо тоді, коли воно буде їм дане вільним і демократичним голосуванням, що є неможливе в теперішніх обставинах. Це є наш американський (і теж український) прінціп і його ніщо не змінить. Ми визнаємо патріотизм та відданість українській справі всіх українських національних груп і партій, але ми сумніваємося в патріотизм, щонайменше в політично зрілий патріотизм тих груп і партій, що визвольну справу зводять до партійних розрахунків та до боротьби за владу, якої ще жодна з них не має та яку треба раніше здобути. Ми вважаємо лихою службу Україні хочби і як патріотично наставленої групи, якщо ця служба заключається в насиллі над іншими політичними групами власного народу, або й в насильному нищенні їх, як це було теж в недавному минулому. Це є наша думка, а наше становище обмежується виключно до оборони українського народу і допомоги в його визвольних змаганнях проти його ворогів. Ми рішучо відмовляємося від будьякої участи в партійній боротьбі поодиноких українських груп, за виїмком, щоб ця боротьба закінчилася перемогою всіх цих груп, отже їх обєднанням у змаганні до спільної мети, яка без сумніву існує. Тільки так ми розуміємо перемогу української справи на внутрішньо-політичній ділянці і з того заключається теж наше становище в інших справах того самого порядку.

Нам роблять закиди з усіх боків, мовляв „висите в повітрю" та боїтесь зіскочити в один чи другий бік. В тому то і діло, що ми не відриваємось від нашої твердої американсько-української бази, щоб не зависнути в повітрю. Це теж в інтересі нашого Старого Краю і наших братів в Европі. Партійна боротьба серед української еміграції в Европі — нас болить і лякає, бо вона наносить велику шкоду українській справі й тому до неї ми в жодному разі не займемо іншого становища, як тільки негативне. Ми всіляко піддержуємо український визвольний рух як цілість і у всіх його проявах, звернених проти ворогів України, але ми відмовляємося від піддержки поодиноких партій у внутрішньо-політичній боротьбі, під якими гаслами вона і не велася б. Ми піддержували теж і поодинокі групи в їхній творчій та конструктивній праці чи в їхніх змаганнях до єдности, але це ще цілком не означає, що ми погоджувались з фактом існування цих груп та з ними самими як групами. Ми з признанням підносимо і піддержуємо всі добрі в нашому американсько-українському розумінні прикмети наших братів в Европі, їх патріотизм, їх національну свідомість, трудолюбивість і т. п., але ми держимось осторонь партійної метушні, яку вважаємо за виразно шкідливу та якої можна тільки соромитись. Знаємо з достовірних джерел, що чужинці, які цій боротьбі приглядаються, тільки плечима здвигають. Не гребаючись в подробицях партійного розгардіяшу, це ще не означає, що ми його не знаємо. Навпаки. Нам, хоча і через океан, але виразно видно всі ці речі, прекрасно видно цілу ту спричинену обставинами і чужим бакцилем хворобу, що в грізний воєнний час розкладала український національний організм на радість ворогів і на шкоду України та від якої українській еміграції в Европі ще й досі важко вилікуватися, хоча не бракує вже під цим оглядом спроб і навіть великих та успішних, доказом чого може послужити останній зїзд Центрального Представництва.

В останньому часі з Европи надходять вістки, що українська еміграція вже теж і в ділянці політичних партій робить великі зусилля, щоб довести до відповідної консолідації і ці зусилля робиться в більшій чи меншій мірі збоку усіх партій. Під цим оглядом вони теж можуть рахувати на повну піддержку збоку американських українців. Піддержку для обєднання всіх національних сил, а не до їх розбиття! Тоді теж не будуть „висіти в повітрю" і зацікавлені українською справою міжнародні політичні кола, яких досі тільки дезорієнтовано „політичними центрами", бо з усіх їх відомих і невідомих письм та меморіялів не завжди можна було навіть приблизно зорієнтуватись, за ким і за що вони та проти кого більше, проти себе самих, чи проти окупантів їх батьківщини. І як сьогодні „Світовий Альманах" на 1948 рік ще пише, що от. Петлюру „убив його спів-патріот" чи як взагалі між чужинцями на кожному кроці спостерігається всіляку неймовірну плутанину в українській справі, то й в цьому завинили не так тії вороги...

Ми маємо право і обовязок сказати це все нашим братам в Европі, бо ми самі, як американці, ані не беремо участи ані не маємо жодних амбіцій в їхній партійній боротьбі за впливи і владу. Але нам, як українцям зроду, українська справа і визволення України лежить на серці, можливо, не менше, як і їм.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(Як їх подають советські джерела).

РЕПАТРІЯНТИ З БЕЛЬГІЇ

Київ. З Бельгії виїхала до УССР група советських горожан, між ними 10 осіб, що їх советська репатріяційна місія визволила з тюрми. Советські представники нарікають, що бельгійська влада робила дуже великі труднощі при переводженні репатріяції. Вже в моменті від'їзду корабля з репатріянтами з'явилася на покладі бельгійська поліція і під притокою контролі документів пробувала не допустити до репатріяції деяких горожан. (У комунікаті не говориться, про яких советських горожан мова — старих емігрантів чи нових — прим. Ред.).

ГУЦУЛЬСЬКЕ УСТАТКУВАННЯ ДЛЯ СТАЛІНА

Київ. Косівські різьбарі та ткачі: Кіящук, Бабюк, Вернацький та 16 інших передали Сталінові два гуцульські килими та хатнє устаткування (столи, бюрко, стільці, телефонну трубку тощо), виконані в гуцульському стилі. Все це „на знак вдячности за визволення, з нагоди святкування 30-их роковин жовтневої революції".

„СТУДІЮЮТЬ" ПРОМОВУ МОЛОТОВА

Київ. По заводах та колгоспах УССР відбувають збори, на яких агітатори та пропагандисти обговорюють промову Молотова, виголошену з нагоди 30-ліття жовтневої революції. (Всі радієві висильні передавали її впродовж кількох днів по 5—6 разів денно — прим. Ред.). У своїх доповідях виступають вони проти „нових паліїв війни". Державне видавництво політичної літератури випускає промову Молотова українською мовою тиражем пів мільйона примірників.

НОВІ ВИДАННЯ

Київ. Українське видавництво політичної літератури випустило тиражем 100,000 примірників другий том творів Сталіна на українській мові. Третій том друкується.

— Державне видавництво „Молодь" випустило книгу творів Богдана Чалого „Ясного сонячного ранку".

— Видавництво „Радянський Письменник" видало друком на російській мові роман дніпропетровського письменника Олександра Вилінова „Запасний полк", в якому представлено вишкіл советських вояків у запіллю.

— Видавництво УАН випустило друком книгу Хімкулова „Життя і творчість Максима Ґорького".

— Вийшла з друку збірка поезій Сюсюри „Щоб сади шуміли", автор оспівує воєнні та повоєнні роки на Україні.

— Видавництво „Молодь" перевидало роман Копиленка „Дуже добре".

30 НОВИХ КОЛГОСПІВ У ДРОГОБИЧЧИНІ

Під час святкувань жовтневої революції відкрито в самій тільки Дрогобицькій області 30 нових колгоспів. Найбільше колгоспів засновано в рудецькому районі.

ШУКАТИМУТЬ ЗАЛІЗА ПІД РІЧКОЮ

Київ. Русло річки Саксагань на Криворіжжі буде змінене, бо під нею мають находитись великі зложжя залізної руди. Тепер будують окремий канал, що має відвести воду Саксагані попід Кривий Ріг до Інгульця.

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

21)

— Це тобі не німецькі шляхи! — говорить генерал, коли нашу машину підкинуло на вибоїні з великою силою.

Справа від шосе містяться сіро-зелені бараки. Коло них гори сміття і величезні калюжі, в яких „острівцями спасіння" лежать цеглинки і дошки. Цими цеглинками і дошками перебираються передові стахановці після праці до свого помешкання. Зліва помічаю величезну будівлю розташовану чотирокутником. Вона порівнюючи нова, але фарба вже встигла облізти з стін. Біля неї продовжують лежати гори рештків будівничих матеріялів, сміття тощо. Це „Двірець профсоюзів", збудований за кілька років до війни.

З першого погляду можна помітити магазини. Коло них довгою стрічкою тягнеться черга. В Німеччині інколи можна помітити чергу, коло неї ровери, возики, дитячі колиски. Люди стоять в них вільно, хто де хоче, і тільки біля самих дверей магазину спокійно розбираються, кому за ким входити в магазин. В Советському Союзі черги інші. Вони розтягнені на квартали. Коло дверей вартують міліціонери. Довгі години люди тиснуться один до одного, щоб не втратити живого ланцюга черги, щоб ніхто не „втерся". Без кінця непорозуміння, брутальна лайка і бійка. Дратують і без того роздратованих людей. Тепер же в советських чергах з'явився новий елемент — інвалід „втарой атечественнай вайни". Без ноги чи без руки, на патерицях, кулаками, лайкою чи патерицею пробиває він собі шлях „без черги".

— За що боролися, якщо фунт хліба без злощасної черги купити не можемо? — кричав чоловік, що віддав ні за що свою фізичну силу на війні. За що медаль у мене тилІпається, якщо я їсти купити собі не можу?

— Товаришу, тихіше! Товаришу, як що ви герой війни, то це не дає вам права мені в морду кулаком тикати! — намагається заспокоїти інваліда міліціонер, що слідкував за порядком в черзі.

— Бачиш їх, паразитів стільки тутечки розвелося, — пискливим голосом верещить якась жінка із черги. В неї на руках маленьке немовля, закутане в брудний, полатаний коцик. Воно плаче і лізе під блюзку.

— Цить! — кричить на нього жінка. — На тобі, щоб ти вдавилося! — і вона розстібає ґузика коло блюзки.

— Таких прав немає! — продовжує вона вигукувати далі злим, хриплим голосом, звертаючись до всіх. — Ми всі інваліди. В міліцію їх відправить, хай там розберуться...

По краях тротуарів стоять дерева. Паркани коло них давно розтягли на паливо. Дерева поламані. Стовбичуть тільки жалюгідні рештки. Ми виїхали на Серпухівське шосе — першу велику вулицю на околицях міста Москви. Така ж тяжка, сумна картина. Швидко проїжджаємо міст через річку Москву. Ось дім Уряду, в якому мешкає генерал. Я входжу в його величезне помешкання розкішно умебльоване. Мені боляче бути в ньому після того, що я знаю про життя советських людей.

Генерал дозволяє мені відвідати Москву. Мені потрібно віднести лист і невеличкий пакунок від одного з наших шоферів його дружині. Необхідно зробити це таємно. Ніхто не повинен знати, що він живий і знаходиться в Німеччині. Хай рахують його вбитим на війні. Все рівно йому повороття додому немає; рідної сім'ї він більше не побачить. Він просив переказати дружині важкі слова: „Хай мене не чекає. Трапиться чоловік — хай одружиться".

Я знайшов його дружину. Приємна, клопотлива і ще молода жінка.

— Називайте мене Ганною, — говорить вона, коли я обережно їй розповів, що я від її чоловіка. Вона спокійно вислухала моє оповідання про наше життя і наші муки. Те, що я розповів, не зробило на неї особливого враження. Правда, Ганна трошки заплакала, можливо, щиро, від серця, можливо, що так було треба. Вона зразу почала скаржитись на своє життя. Люди в Советському Союзі нездатні вислухати спокійно і терпляче оповідання про чуже горе. Це не тому, що вони байдужі чи без серця, а тому, що в них самих вічно тяжке горе, яке ніяк виплакати, про яке нікому спокійно від початку і до кінця розповісти. Заробіток її цілком малий, щоб на нього прожити, а у неї ще і стара мати та маленький синок. Живуть вони в зовсім малій кімнаті. Поряд „колективна кухня", із якої через стіну кімнати було чути шум примусів і суперечки господинь.

Ганна, як дитина, зраділа пакункові від чоловіка. В ньому — м'ясна консерва, декілька плиток шоколади, торбинка з цукром, борошно, мило. Вона взяла одну плитку шоколади, розломила її і впхала в рот малому.

— На, їж... дядько гостинця привіз.

Вона не мала права сказати дитині, що подарунок від татка, що татко його живий і бідує в чужій країні. Цього говорити не можна: дитина може проговоритись, взнають люди, донесуть і піде жахлива історія. Виженуть з праці. Пропадуть і ті нещасні 200 карбованців, на які живе хоч і голодно їхня маленька родина. Подумати тільки, хліб по картці коштує два з половиною карбованця за кілограм. Вони живуть хлібом, купляючи кілограм-півтора в день. Отже на один хліб іде щось біля 100 карбованців в місяць. — половина тієї суми, яку за місяць приносить Ганна додому.

— А у нас арешти ідуть. Кожної ночі забирають. Директора забрали, бухгальтера забрали. Вчора двох друкарок заарештували. Чекаємо, що Олександра Івановича теж заарештують — це інженер наш.

— За що ж заарештовують? — запитав я.

(Дальше буде).

Д-р Л. Мишуга.

Панамериканськo-українська допомога визвольним змаганням українського народу

(Доклад, виголошений на нарадах Панамериканської Української Конференції в Ню Йорку).

1)

Не знаю, чи може бути для українців, що живуть у вільних американських країнах, важливіше, складніше, а водночас і почесніше завдання, як помагати українському народові в Европі стати вільним і зажити в мирі й згоді з цілим свободолюбним і демократичним світом. Але чи ми це важне й почесне завдання якслід розуміємо і виконуємо?

Без допомоги не обійдеться.

Помагати голодним, сиротам, калікам — це у нас річ природна, бо відповідає українській вдачі, вражливій на нещастя і нужду. Зате помагати нищити неволю, тиранію, хочби і над рідними братами, це не ввійшло в нашу кров і в наш мізок. Чому ж це так? Адже живемо в країнах, де свобода це найвища цінність, а неволя найбільша ганьба. До того історія героїчної боротьби американських країн за здобуття і збереження свободи та незалежности нас навчає, що й ці країни, не зважаючи на свої власні сили та геройство, потребували ще й посторонньої допомоги, щоб стати самостійними. Така допомога, в характері дипломатичного натиску, позичок чи зброї, бувала часом головно наслідком доброї пропаганди, часом вислідом міжнародної конюнктури, а частище вислідом одного й другого. Та головне, що без допомоги не обійшлось.

Без подібної допомоги не обійдеться і Україна.

Уже двічі приходилось американським країнам іти з мільйонами своїх вояків забезпечувати свободу в Европі, але ні за першим, ні за другим разом не була в політичному пляні тих країн: самостійна, соборна і демократична українська держава.

Чи не є в цьому дещо й нашої вини? Чи ми коли задумувались серіозно, яке є наше найважніше завдання в акції допомоги визвольним змаганням українського народу, а як задумувались, то чи зробили це, що треба було доконче зробити?

Старі й нові мазепинці.

Мазепинці, як брати під увагу давні часи, були добрими українськими політичними емігрантами і розуміли своє призначення. Їхня міжнародня акція в справі самостійної України, яку вони вели в таких країнах, як Туреччина, Франція чи Швеція, була дуже розумна. Вона мала на увазі міжнародні конфлікти, вміло представляла тодішньому заходові небезпеку, яка жде його з боку московського імперіялізму, а водночас теж і велику ролю України в акції спинення московської агресії. Нещастя України було одначе в цьому, що по мазепинцях не було кому цеї акції продовжати. Проте сліди її можна було завважати пізніше в плянах Наполеона щодо України, чи навіть у приязнім відношенні Туреччини під час першої світової війни до українських визвольних змагань.

Відроджена Українська Держава (в Києві та Львові) пробувала відразу навязувати дипломатичні стосунки з іншими країнами і в багатьох випадках з успіхом. Після окупації українських земель та розгрому Української Народньої Республики українська політична еміграція продовжувала освідомлювання світу та міжнародних чинників щодо визвольних змагань українського народу.

Ця акція не зазнала досі перерви, бо не зважаючи на різні перешкоди, яких вона зазнавала в різні часи і в різних країнах, була завжди одна земля, на якій можна було її вести свобідно кожного часу. Цею землею є Америка, чи радше американські континенти. Так було досі й можна надіятись, що так буде і в майбутньому, а навіть припускаємо, що тепер таки буде куди ліпше. Коли ми, наприклад, в Зл. Державах здобулись у важкі часи воєнної спілки демократій зі Сталіном на видавання таких бюлетенів, журналів і книжок про совєтську тиранію в Україні, яких не було давніше, коли ми навіть у тих часах відбували на американській землі різні конгреси, звернені проти окупантів України, а зокрема проти Москви — Кремля, і на цих конгресах промовляли визначні американські сенатори і конгресмени, то що ж тоді можна б зробити, тепер, коли вже станула проти Москви буквально вся Америка, за виїмком горстки комуністів?

Що більше: Друга світова війна, спричинила таку велику українську політичну еміграцію, що її вже рахують на сотні тисяч, а з якої поважна частина певно дістанеться на американські континенти і буде не тільки новим свідком проти московської тиранії, але і новою духового силою, яка допоможе своїм інтелектом поширити розуміння ваги визволення і усамостійнення України та зеднувати нові симпатії для визвольної боротьби українського народу.

Тому не тільки московський цар Петро I. та московська церква добре знали, що робили, виклинаючи Мазепу. Знає це добре теж і червоний Кремль, коли так напосівся на новітніх мазепинців, себто на нову українську політичну еміграцію в Европі, чи коли лютує на українців, які живуть на американських континентах, за це, що не слухають Москви. Власне страх Кремля перед цею правдою, яку ширять у світі новітні мазепинці та українці на американських континентах, є найкращою вказівкою для нас усіх, як в Европі, так і тут в Америці, що нам треба нашу працю продовжати з більшою силою і більшим розмахом.

„Російський диригент".

Ми звідси не визволимо України. Український нарід визволюється і визволиться власною боротьбою, власною кровю, власним геройством. Наше завдання цю боротьбу правдиво представляти; вияснити, де, коли і в чому вона виявляється, а теж підготовляти в Америці грунт під прихильну для України опінію у такий рішальний момент, коли знову розвалиться московська тюрма народів, а Україна проголосить свою самостійність.

Не знаємо, як багато насадила червона Москва в Україні чужого елементу, про який згадує Микола Хвильовий, а який голосить, що „без російського диригента" не обійдеться. Та чи є його багато чи дуже мало, треба завчасу рахуватись з тим, що пропаганда за „російським диригентом" на сході Европи є поширювана дуже сильно ще й нині теж і на американських континентах, зокрема в Злучених Державах. Вона має своїх пропагандистів на дуже важних становищах, державних, політичних, виховних і церковних. Про Росію як цілість думають різні фінансисти та бизнесмени, що хотіли б робити з такою Росією великий бизнес. Є і такі економісти, які глядять на Росію як цілість у такий самий спосіб як на Злучені Держави та для яких економічні справи стоять вище національної чи людської свободи. Значить, „російський диригент" таки має прихильників на американських континентах, зокрема між людьми англо-саського походження. Тому зробимо найбільшу прислугу українській визвольній справі тоді, коли зможемо бодай ослабити, як не розбити цю легенду, що східня Европа не може обійтись „без російського диригента".

При цьому треба памятати, що проти цього „диригента" є в Америці теж й інші етнічні групи, як от естонці, латвійці, литовці, поляки і т. д. Та вони дбають у своїй пропаганді головно про те, щоб Росія не була „диригентом" над народами, з яких вони вийшли, а українців то вже залишили б Росії, якби таким коштом можна було їм осягнути їхню ціль. Вони творять тепер навіть один спільний проти-російський фронт і спільно виступають у різних політичних акціях, звернених проти Росії. Українців у тому фронті нема і то тільки через поляків, які, за малими винятками, навіть на американських континентах постійно обороняють давні польські границі й зацікавлені в Україні стільки, скільки могли б її території загарбати, а решту то вже могла б забрати собі й Росія. Це є факт, який треба нам брати під увагу, бо й це, що з одного боку повинно б природно помагати українським визвольним змаганням, коли іде про польську пропаганду, на ділі не помагає, а тільки комплікує в очах Америки справу самостійної й соборної Української держави, а тим самим помагає російській пропаганді, яка, з якого джерела не походила б, приковує Україну до Росії.

Які не були б терпіння українського народу в Україні, вони не зломлять його духа і справа визволення буде іти там вперед. Буде теж продовжуватись панамериканська, українська допомога визвольним змаганням України. Це вже не ті, часи, коли залишились по Мазепі тільки одиниці, які продовжували в різних краях тільки короткий час акцію оборони України перед московським загарбником. Тепер уже й поза Европою є велика українська сила, зокрема на американських континентах, яка не залишить так довго допомоги визвольним змаганням України, доки Україна не визволиться. Щодо цього немає сумніву, бо питання тільки в тому, як обєднати наші сили і засоби і добре вивчити методи, щоб це завдання якнайкраще здійснити.

Нам здається, що всі ми, які живемо в американських країнах, уже до певної міри вивчили, як треба говорити чи писати про Україну, щоб воно було зрозуміле й приємливе для тих чинників, для яких воно призначене. Знов з цього, що пишеться про такі справи в українській пресі на скитальщині, переконуємось, що й там є люди, які ці речі добре розуміють. Це значить, що коли б ми тих людей дістали до Злучених Держав, Канади, Бразилії, Аргентини, Уругваю чи на іншу американську землю, то мали б у них добру підпору теж і в цій нашій праці для України.

(Дальше буде).

Що писала „Свобода" тому 40 років?

6. і 13. лютого 1908 р.

ВІЧЕ В НЮАРК, Н. ДЖ.

В неділю, 19. січня б. р. за старанням нюйорського комітету для збирання Боевого Фонду і місцевого нюарського комітету відбулося в Нюарку загальне віче в справі подій на львівськім університеті і в віденськім парляменті. Віче одворив о. А. Пеленський, предсідателем віча вибрано С. Головчака. Вони оба представили положення українців у старому краю. Відтак забирали голос Т. Грицей, М. Любимець, Довгань. На Боевий Фонд зібрано $28.75, а потім вибрано спеціальний комітет для збирання дальших жертв.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ.

Контролю покінчено 4. лютого і вона обіймала діловодство уряду від кінця травня до кінця листопада 1907 р. Готівка в тому часі зросла з $34,698.82 до $40,-607.57. В тому часі приступили 11 нових відділів, між ними від. 177, а це тов. ім. Івана Франка, у Вегривил Алберта, в Канаді. Членів від 1. червня 1907 до кінця січня 1908 приступило 2,635, виступило 1,666, отже прибуток був 963. Стан членів: на ціле посмертне 8,403, на половину 778, дітей 1,311, разом 10,492. — За контрольну комісію: о Лев Левицький, Йосип Стеткевич, Степан Калакука.

ЗМІНИ В ПАРАФІЯХ.

Парафію при гр.-катол. церкві св. Юрія в Ню Йорку обняв о. Микола Підгорецький, а при церкві св. Петра й Павла в Джерзі Сити о. Олександер Улицький. У Винипегу, в Канаді, парафію при церкві св. Володимира й Ольги обняв о. І. Заклинський.

НЕЩАСЛИВІ ВИПАДКИ.

Недалеко Кенори, в провінції Онтеріо, в Канаді, експлодував передчасно динаміт при копанні тунелю, при чому згинули 4 робітники-українці. — У Лорейн, в стейті Огайо, згинув Тимко Возняк з Галичини, вбитий своїм товаришем Даніщьким, з яким забавлявся в шинку.

НОВІ ВИДАВНИЦТВА.

У Глибокій, на Буковині, в Австрії, почав виходити ілюстрований двотижневик „Борба", як орган буковинської соціял-демократичної партії. — У Петербурзі почало виходити „Українське Бджільництво", ілюстрований часопис, присвячений бджільництву. — У Львові з днем 1. січня вийшло перше число літературно-наукового часопису „Бджола". — Український тижневик „Гайдамаки", що виходив у Львові під редакцією Михала Петрицького, перестав виходити з причини грошевих клопотів.

Агенти провокаторами

В державах диктаторських або абсолютистичних велику ролю для забезпечення „порядку" грає поліція, особливо поліція **тайна**.

Тайна поліція, щоб дізнатися про намір ворожих режимові сил, посилає в революційні організації своїх агентів. Нераз бувало у різних народів, що такий агент уряду здобував між революціонерами велике довіря і мав великий вплив на діяльність партії, ворожої державному ладові. З допомогою таких агентів уряд міг по своїй волі керувати революційними партіями.

На це історія дає багато прикладів. З нашої історії знаємо, що членів Українського Братства Кирила і Методія, до якого належали Шевченко, Костомарів і Куліш — видав царському урядові агент тайної поліції, студент Петров. Відомого революціонера — українця — Андрія Лизогуба, що, бувши мільйонером, свої гроші жертвував на боротьбу проти самодержавного режиму, зрадив царський агент Дрига (1879 року: А. Лизогуба повішено).

Коли Михайло Драгоманів був на еміграції у Швайцарії (1876-1888), то в цій країні перебували центральні комітети різних російських революційних партій. Пізніше виявилося, що майже в кожній партії сиділи агенти царської поліції, що давали урядові відомости про діяльність цих партій. Так, напр., газету російських революціонерів у Швайцарії — „Набат" — редагував жандармський полковник Клішов Орган терористичної партії „Вєстнік Народной Волі" виходив у Швайцарії під редакцією царського агента Льва Тіхомірова. Навіть до часопису, що видавав у Цюриху М. Драгоманів — „Вольное Слово" заліз був царський агент Мальшинський...

І пізніше не було краще з революційними організаціями в Росії. Російська партія соціялістів - революціонерів мала майже 15 років на чолі своєї „Бойової організації" царського агента Евно Азефа. Цей агент був так спритний, що для забезпечення довіря в революційній партії зорганізував убивство царського міністра внутрішніх справ Плева (1904 р.). А одночасно він видавав поліції своїх „однопартійників - революціонерів". Азефа, як провокатора, викрито 1908 року. Але він утік із Парижа в Німеччину і жив у Берліні аж до 1918 року. Служив він царському урядові за невелику суму грошей — усього 50 рублів місячно.

Агенти були теж у партії російських большевиків. Аж до 1914 року членом центрального комітету большевицької партії був посол до Державної Думи Роман Маліновський (поляк). Він засідав поряд з Леніном, Бухаріном і Зіновєвом, для нього Ленін писав промови, які Маліновський виголошував з трибуни в російському парляменті. Цікаво, що ті промови Маліновського носив на цензуру до тайної поліції, і жандарми „поліпшували" їх, робили промови ще „революційнішими.

Коли большевики прийшли до влади в Росії, то самі завели систему тайної поліції й то в нечуваному розмірі. На агентурі, на шпигунстві стоїть увесь большевицький режім. Совєтські агенти — на що треба постійно памятати — діють не тільки в СССР, але у всіх краях світу.

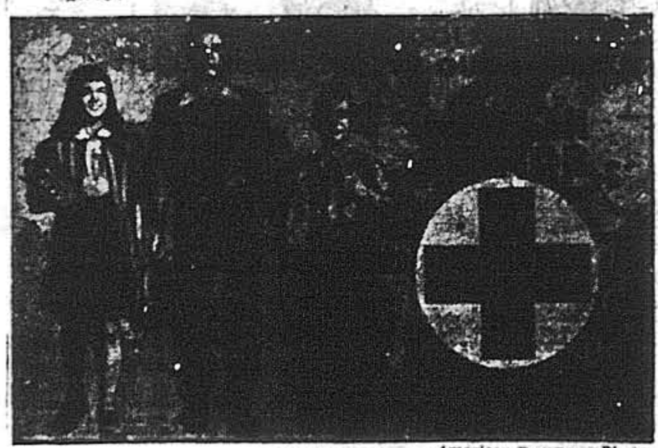
П. В.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Філія Українського Конгресового Комітету Метрополії Дітройт, Міш., $50 як дво-річну вкладку від Союзу Українок, від. 26, а теж $100 як коляду від Союзу Українок Америки, від. 31; Український Прогрес. Клюб, від. 70 У. Н. Союзу в Джерзі Сити, Н. Дж. $10.

ENROLLMENT POSTER

American Red Cross Photo

More than 18,000,000 Junior Red Cross members in U. S. elementary and secondary schools serve their communities, their country, and their world. This year's program highlights educational rehabilitation abroad and aid to convalescent children in this country. This 1947-48 enrollment poster is the work of the artist William A. Smith of New York City and Toledo, O.

Як повстають лісові пожежі

Коли стоїть суха, гаряча погода, та ще й з вітром, ліси легко піддаються вогню. В таку погоду о д н а і с к р а може спричинити знищення на тисячах акрів лісу, спричинити втрату життя, домів, господарств та навіть цілих міст, а також знищити багато диких звірів. Така погода, що часто буває в багатьох західних стейтах, панувала в жовтні — так би мовити поза сезоном — коли лісові пожежі охопили великі райони в стейті Мейн та трохи менші в сусідних стейтах Нової Англії та в стейтах Ню Йорк і Ню Джерзі.

Хоч погода витворює такі умови, серед яких лісові пожежі легко виникають, проте на десять випадків девять пожеж спричинює людина, як твердить Клинт Дейвис — директор відділу боротьби з лісовими пожежами при федеральнім управлінні лісами. В недавнім числі „Дизастер" — місячник, що має до діла зі службою Американського Червоного Хреста в часі катастроф та великих нещасть — була стаття К. Дейвиса, в якій він відкриває картину того, як людина, може спричинити величезні втрати народного багатства, лісового матеріялу, греблі, пасовиська, доми, господарства, міста, що лежать на шляху лісової пожежі, а крім того і людського життя. Числа, які він подає є наслідком дослідження пять-літнього періоду, кінчаючи 1941 роком.

Протягом того періоду 26 відсотків лісових пожеж спричинив необережний, неуважний курець. Він кинув непогашену цигаретку, чи цигару з вікна свого авта, або ідучи лісом чи полем кинув її за корч, або в суху траву; вибив люльку об дерево, витрусивши горіючий тютюн з неї.

За неуважним курцем слідує палій, який підпалює ліс навмисне. Як каже К. Дейвис, велику ролю в цьому грають різні забобони та повірря. Багато тисяч акрів лісу згоріло тому, що хтось запалив вогонь, щоб „повбивати гадюк". Інші тисячі акрів стали чорним згарищем тому, що чийсь дідо казав, що треба випалювати корчі кожної весни. 24 відсотків лісових пожеж за досліджених пять років виникло з тих причин.

На весні та в осени фармери палять сухі гиляки, листя, сміття. Сильний вітер розносить горячий попіл з іскрами й виникає лісова пожежа. З цеї причини виникло 14 відсотків лісових пожеж за пять років.

Шість відсотків лісових пожеж спричинено тими, що запалюють ватру в лісі — людьми, які не знають, як це треба робити, щоб не наробити лиха, а ні не знають, як добре треба гасити таку ватру.

Є багато більше способів, якими люди спричинюють втрату пересічно на 30 мільйонів долярів річно. Не було можливости визначити причину 14 відсотків пожеж, але досліджено, що 4 відсотки спричинено залізницями, а два відсотки — тартаками та іншими операціями лісової індустрії. Таким чином, яких 90 відсотків лісових пожеж спричинили люди. Решта — десять відсотків — спричинено блискавкою.

В співпраці з федеральним управлінням лісами, Американський Червоний Хрест опрацював так званих „Пять Правил": 1. Заки кинути сірник, зломити його на дві частини. 2. Заки розкладати ватру, довідатися, чи закон не вимагає на те дозволу. 3. Гасити ватру водою, або землею без листя. 4. Добре розтоптати цигаретку, чи цигару, або попіл з люльки. 5. Пильнувати, щоб кожний член родини дотримував ці правила.

Загальна Рада.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІСТФИЛД, МАСС.

Коляда на скитальців.

В нашій невеличкій громаді є як то кажуть, люди і людиська. Ті, що є людьми, завжди памятають за стій нарід і помагають кожній народній справі. Це звичайно ті, що є бідніші. Вони набідувались, то й краще розуміють недолю інших. Це ми пізнали добре в часі цьогорічної коляди, а колядували такі громадяни: А. Маланчук, М. Дарчук та І. Яремій. Не жаліли часу і покрили всі кошти їзди автомобілем, щоб тільки сповнити свій обовязок. Приймали нас всіляко. Бідні були нам раді. Зате були багатші, що так зажурились, що буде з їхніми маєтками по смерти, що нас навіть до хати не пускали, щоб часом не пропав який доляр з тих маєтків. Дехто, як тицьнув доляра, то наговорив за сотку такого, що й собака не хотіла б слухати. Я тільки побажав тим, що нас до хати не пустили, щоб їх стрінула доля українських скитальців, а скитальці, щоб зайняли їх місце. Та були добрі люди, що тішились нами і радо жертвували: Заколядовано $100, за що щира дяку жертводавцям.

Жертвували по $10: А. Маланчук, І. Яремій; по $5: М. Дарчук, І. Басістий, О. Яремій, П. Терпак, С. Антонійчук, Н. Стефанюк, Г. Терещук; по $3: К. Копичак, О. Никорчук; по $2: Ю. Спасик, С. Спасик, М. Соколовська, В. Копичак, Н. Н., Г. Козак, А. Гуска, В. Гуска, М. Стефанюк, Г. Яремій, І. Семенів, М. Никорчук, Іван Мартинюк; по $1: П. Кушнір, Я. Харів, Р. Палмер, І. Гречак, Т. Кащук, П. Данилів, М. Олексин, І. Найда, М. Никорчук, І. Колодрібський, Місцевий Комітет доложив $3. Разом $100.

Колядник.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома всім своїм членам, що на останніх зборах змінено день зборів з другої неділі по першім на другу пятницю по першім на годину 7. ввечір. Наступні збори відбудуться 13. лютого в годині 7. ввечір в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на збори, бо будуть важні справи до полагодження. — За уряд: Е. Чумер, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. Петра й Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори були відложені. **Річний звіт і вибір** уряду відбудеться в суботу, 14. лютого, в год. 7. ввечір. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах. Член, котрий не прийде на ці збори, буде підлягати карі. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, повинні зробити це на цих зборах. — М. Лопушанський, предс.; Я. Петрич, кас.; П. Сильчак, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, повідомляє, що збори відбудуться 14. лютого в Укр. Домі, 91 Проспект ул., точно в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів і членкиць явитися на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо привести з собою нових членів до Тов. і У. Н. Союзу. — За уряд: Т. Михнюв, предс.; М. Шіпінка, кас.; Й. Шеремета, рек. секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє свої хчленів, що в цім році збори будуть відбуватися в неділю по чотирнадцятім в 5. годині пополудні. — За уряд: О. Марка, предс.; Анна Сидор, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 15. лютого, в годині 2. пополудні, в домі Лісного. Той самий уряд буде урядувати і на 1948 рік. І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; П. Стрилець і Д. Федина, контрольори; Н. Лісний, фін. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 300 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах 18. січня вибрано той самий уряд, що був минулого року. Місячні збори будуть відбуватися в першу неділю, по 15-тім в годині 2. пополудні в У. Н. Домі, 630 Мейпл Еве. — За уряд: В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.-кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 1. попол. в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. — П. Андрушків, секр.

АКРОН, О. — На відбувшихся річних зборах Бр. Сош. св. Духа, від. 295, 18. січня вибрано такий уряд на біжучий рік: О. Зепко, предс.; І. Гурин, заст.; М. Петруха, кас.; І. Зепко, заст.; В. Пулк, секр.; П. Славич, К. Зепко і В. Поливка, контрольори; Й. Баранецький, Й. Сивик і Г. Лесьняк, надз. хворих; М. Хорощак, хорунж.; С. Яворський, дверник. Братські збори будуть відбуватися як і попередно в трету неділю по першім в гали церковній. — В. Пулк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — На річних зборах Тов. Запорозька Січ, від. 117, 17. січня вибрано такий уряд на 1948 рік: П. Зюбрицький, предс.; Н. Корчинський, кас.; Н. Чудакевич, фін. секр.; В. Гевка, рек секр.; Г. Стефанишин, М. Савіцький і П. Васильків, контрольори; П. Барила, тростіс. Збори будуть відбуватись в церковній салі, 28 Н. 7. вул., в трету суботу в місяці. Просимо приходити на кожні збори. — Н. Чудакевич, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 will hold its monthly meeting Sunday, Feb. 15, after 3rd Mass in St. Peter & Paul Church Hall. All members are urged to attend discuss plans for a future dance to be held. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Sec'y.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в гали церковній, в годині 6:30 ввечір. Уряд на 1948 рік є вибраний: І. Березяк, предс.; М. Куба, секр.; С. Новацький, кас.; С. Деркач і І. Кольтанюк, контр. комісія. Збори будуть відбувати в половині кожного місяця. Просимо членів приходити на збори і платити свої вкладки. — М. Куба, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє всіх членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, щоби конечно прийшли на збори 15. лютого в 2. годині пополудні і довідалися, які зміни в статуті ухвалено на річних зборах. — П. Павлів, предс.; М. Пукіш, кас.; Д. Харко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в гали церковній, в годині 3. пполудні точно. Просимо членкиць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Просимо привести нових членкиць, а ми їх радо впишемо. На річних зборах вибрано таких контрольорів: Марія Онуфрик, Марія Кек і Марія Шварч. Довгуючих членкиць взиваємо прийти і вирівнати свої залеглости. — За уряд: Ґеруля, предс.; Грицак, кас.; Ходак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 14. лютого, в церковній салі, 28. Іст 7. вул., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Тако буде вибір кмоітету до рботи на балі. — За уряд: В. Павлів, предс.; Н. Левкович, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 3. попол., в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження. Просимо приєднувати нових членкиць до У. Н. Союзу і до Сестр. Принимаємо діти на різні кляси обезпечення. Уряд на 1948 рік вибраний: Анна Погранична, предс.; Анна Горін, заст.; Анна Гнатюк, фін. і рек. секр.; М. Павлишин, заст.; Анна Ґенеґа, кас.; К. Ковальчук, заст.; Марія Полевчак і М. Ґерета, контр. комісія; Д. огила і П. Чечіль, надз. хворих. — А. Погранична, предс.; А. Ґенеґа, кас.; А. Гнатюк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Повідомляємо членів Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Обовязком є кожного члена бути приявним на цих зборах, бо є до вирішення нові справи. — В. Бутковський, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збо- Тов. У. Н. Дому, від. 316 відбудуться в четвер, 12. лютого, в Товариськім Домі 831 Джозеф Евеню, в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — В. Гнатків, предс.; М. Парута, бін. секр.; П. Ковтун, кас.; В. Іванців, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. січня 1948 року помер у 57. році життя

ВАСИЛЬ БОБЯК,

член Тов. Запорозька Січ, від. 388 У. Н. Союзу в Честір, Па.

Покійний походив з села Довгого, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полишив трое подружених дітей: дочку Марію з мужем і 2 внуки, дочку Павлину з мужем, сина Стефана з дружиною і 2 внуки, братів Михайла в Нюарку і Дмитра в Канаді, сестру Анну в краю і шваґра Максима Паращак в Бетлегем, Па.

Похорон відбувся 20. січня з дмоу жалоби при участи родини, членів Тов., приятелів і знайомих до укр. прав. церкви Преч. Діви Марії, а відтак на цвинтар Лонкроф. — В. Й. П.!

Е. Воловняк, секр.

Дня 26. січня 1948 року померла в 59. році життя

ТЕКЛЯ ПРОВОДА,

довголітна членкиця відділу 52 У. Н. Союзу в Голійок, Масс.

Покійна була щирою українкою. Походила з села Дубно, повіт Ланцут, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Михайла, дочку Анну зом. Беля, 4 сини: Ілько, Йосиф, Михайло і Честер, 6 внуків і сестру Марію Клемик.

Похорон відбувся 28. січня при великім здвизі народу, рідні і членів відділу. — В. Ій П.!

Д. Хрупалик, секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОШУКУВАННЯ

Сестру **СПЕЦІЯЛЬНУ ПАРАСКЕВІЮ** з дому **ОЛІЙНИК** з села Чистилів, повіт Тернопіль, яка перебуває в околиці Ню Йорку, та **БУТРИНА СТЕФАНА** з тої самої місцевости, який перебуває також у Злучених Державах, пошукують **Василь** та **Олекса Олійники**. Хто знає про них, або вони самі, прошу звертатись на адресу:

ALEX OLIJNYK
P. O. Box 341,
Chaplean, Ont., Canada.

Пошукую свого стрия **ВАСИЛЯ ВОВКА** зі села Гамусівці, пов. Станиславів, або його родини. Пошукує **Юрко Селянський**, син священика з Вовчинець. Моя адреса:

PELANSKYJ JURIJ
275 Devon St., Kearney, N. J.

ПОШУКУЮ свого брата **ПЕТРА ОСУСТ** з Югославії. Хто про него знає, або він сам прошу зголоситися в англійській мові до:

Mrs. JULIA ZERVAS
80 Rowe Ave., Hartford, Conn.

ПОШУКУЮ свого кузина **МИКОЛУ ОСУСТ** з Югославії. Хто про него знає, або він сам, прошу зголоситися в англійські мові до:

Mrs. JULIA ZERVAS
80 Rowe Ave., Hartford, Conn.

ПОШУКУЮ **ВАСИЛЯ ГЛУШКО** з Югославії. Хто про него знає, або він сам, прошу зголоситись в англійські мові до:

Mrs. JULIA ZERVAS
80 Rowe Ave., Hartford, Conn.

МАРІЯ ДЗЮБА з села Воля Райновська, повіт Самбір, пошукує свого стрийка **ОНУФРЕЯ ДЗЮБУ**, син Андрія. **ІВАН ДЕМЧИШИН**, син Михайла, пошукує стриєчного брата **ОЛЕКСУ ДЕМЧУК**, сина Івана Демчук, з села Трофанівка, повіт Коломия. Хто про них знає, або вони самі, прошу зголоситись на адресу:

HARRY MALANIAK,
6410 Orchard, Dearborn, Mich.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Г. — Ближче пояснення буде згодом подане в „Юкрейніен Віклі". Ми були змушені змінити форму. Як завважуєте, пробуємо надати теж і цілий „Свободі" дещо інший вигляд.

Н. Н. — Культурні люди завжди знайдуть культурний спосіб на обговорювання і найбільш складних і дразливих проблем. Цей спосіб дуже простий: Говорити чи писати річево й спокійно. Лаяння не переконує.

ТАРЗАН, ч. 1781. Тарзан утік!

Коли члени ватаги піднесли свої кріси, Тарзан тримав Краса як оборону для себе.

Він пхнув його сильно ззаду і кинув між його товаришів.

Заки вони очуняли з переляку, Тарзан щез.

Члени ватаги почали стріляти нерозбірчиво і кинулися за Тарзаном на здогін.